

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ

BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING

INFORMACIJA
o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za period januar/siječanj 2011. godine

Sarajevo, mart/ožujak 2011. godine

Sadržaj:

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	5
1.1. <i>Industrijska proizvodnja</i>	5
1.2. <i>Tržište rada BiH</i>	5
2. Javne finansije.....	6
2.1. <i>Indirektni porezi u BiH</i>	6
2.2. <i>Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH</i>	7
2.3. <i>Izvršenje budžeta entitetskih Vlada</i>	7
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	7
3.1. <i>Cijene – Indeks potražачkih cijena (CPI)</i>	7
3.2. <i>Monetarni agregati</i>	8
3.3. <i>Prosječna obavezna rezerva</i>	8
3.4. <i>Devizne rezerve Centralne banke BiH</i>	9
3.5. <i>Depoziti</i>	11
3.6. <i>Kredit</i>	12
3.7. <i>Berze</i>	13
4. Vanjski sektor.....	14
5. Strane direktne investicije.....	15

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno – četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

* * *

Obzirom da većina kratkoročnih indikatora relevantnih za procjene kretanja ekonomskog rasta u 2011. godini još uvijek nije objavljena. Za donošenje bilo kakvih zaključaka po ovom pitanju potrebno imati podatke najmanje jednog tromjesečja, u ovom trenutku je prerano za analizu ove vrste koja bi se odnosila na 2011. godinu. U prilogu ostaje tekst koji se odnosio na prethodnu godinu.

Početak oporavka evropske ekonomije u 2010. se tek djelomično odrazio na BiH ekonomiju koja je najvjerojatnije stagnirala uprkos početku oporavka izvoza. To je prema kratkoročnim indikatorima bio rezultat neznatnog porasta domaće tražnje i uvoza s jedne, te porasta izvoza s druge strane. Naime, iako su negativni trendovi na tržištu rada zajedno sa padom novčanih priliva iz inostranstva doveli do pada raspoloživog dohodka domaćinstava, privatna potrošnja je najvjerojatnije stagnirala tokom 2010. U isto vrijeme, porast javnih prihoda je rezultirao porastom javne potrošnje tako da je obzirom na stagnaciju privatne potrošnje ukupna finalna potrošnja zabilježila skromni porast. Pored toga, problemi u finansiranju, te povećana rizičnost investicija su rezultirali nastavkom prošlogodišnjeg pada investicija. Ovakav pad domaće tražnje je neminovno doveo do realnog pada uvoza koji čak ni uz djelomičan oporavak izvoza nije bio dovoljan da nadjača negativan efekat domaće tražnje. U prilog neznatnom porastu ekonomske aktivnosti takođe govore i indikatori iz realnog sektora. Naime, na kraju 2010. je zabilježen tek blagi porast industrijske proizvodnje (1,6%), pad građevinskih radova (od približno 15%), stagnacija maloprodaje u realnom smislu, te određeni porast turizma i ugostiteljstva.

Pad finalne potrošnje u je bio rezultat stagnacije privatne uz skroman porast javne potrošnje. Osnovni razlozi za to su bili smanjenje raspoloživog dohodka domaćinstava i skroman porast javnih prihoda. Pad raspoloživog dohodka je prije svega bio rezultat negativnih trendova na tržištu rada, ali takođe i nastavka prošlogodišnjeg snažnog smanjenja novčanih priliva građana iz inostranstva. Pored toga, rast potrošačkih cijena u 2010. je nakon deflacije u prethodnoj godini umanjio kupovnu moć i onako reduciranog raspoloživog dohodka, dok je smanjena kreditna aktivnost banaka dodatno ugrozila finansiranje privatne potrošnje. Skroman porast domaće proizvodnje i uvoza potrošačkih dobara, te prometa u maloprodaji ukazuju da je snažan pad raspoloživog dohodka bio praćen stagnacijom privatne potrošnje tako da je štednja sektora domaćinstava najvjerojatnije neznatno smanjena u odnosu na prethodnu godinu. S druge strane, preliminarni podaci o konsolidovanim budžetima BiH ukazuju na blag nominalni i realni porast javne potrošnje.

Recesijom izazvan snažan dvocifreni pad investicija iz 2009. godine je nastavljen u 2010. i to skoro nepromjenjenim intenzitetom. Ovakav pad je rezultat smanjenja kako privatnih tako i javnih investicija. Kao glavni uzroci se pripisuju slabi poslovni rezultati preduzeća u protekle skoro dvije godine, povećani rizici investiranja obzirom na pad i spori oporavak izvozne tražnje, te skroman porast javnih prihoda. Finansiranje privatnih investicija je dodatno otežano uslijed reducirane dostupnosti bankarskih kredita, te pada direktnih stranih ulaganja koji prisutni skoro od samog početka svjetske finansijske krize.

Negativna štednja preduzeća, domaćinstava i vlade su doveli do kakvog takvog smanjenja bruto nacionalne štednje u 2010. Uprkos tome, znatno snažniji pad investicija je, kroz pad uvoza opreme, umanjio deficit tekućeg računa u poređenju sa prethodnom godinom. Pad deficita tekućeg računa karakteriše prije svega značajan pad vanjsktrgovinskog deficita roba od 4,4%, praćenog dvocifrenom stopom pada priliva po osnovu dohodaka, te sve skromnijim opadanjem tekućih transfera. Pad robnog deficita bio rezultat snažnog porasta vrijednosti robnog izvoza od 28,3% i skromnog porasta uvoza od 10,2. Ipak, imajući u vidu ogroman skok cijena energenata i metala, a djelomično i hrane, te dominantnu ulogu ovih kategorija u ukupnom porastu izvoza i uvoza, realni rast robnog izvoza se najvjerojatnije kretao između 5-10% dok je uvoz zabilježio realni pad od 3-5%. Tako je brži oporavak izvoza u odnosu na uvoz doveo do pozitivnog doprinosa vanjskog sektora ukupnom ekonomskom rastu 2010 godine.

Nastavak oporavka prije svega EU ekonomije bi u skorijoj budućnosti mogao dodatno ojačati tražnju za BiH izvozom i na taj način još više ojačati postojeće trendove početka ekonomskog oporavka u BiH.

1. Realni sektor

1.1. Industrijska proizvodnja u BiH

Nakon prošlogodišnje krize realnog sektora pokazatelji za januar 2011. godine dosta su optimistični i ukazuju na stabilan oporavak industrijske proizvodnje u BiH. Jedan od glavnih razloga opravka BiH industrijske proizvodnje je povećanje izvozne tražnje za BiH proizvodima na inostranim tržištima. Tako prema podacima BHAS za januar 2011. godine, BiH bilježi rast fizičkog obima industrijske proizvodnje od 17,5% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Posmatrano po entitetima rast industrijske proizvodnje u januaru 2011. bio identičan i iznosio je 8,8% u FBiH i RS-u u odnosu na januar 2010. godine.¹

Indeksi industrijske proizvodnje u BiH u 2011.godini

Indeksi g/g		2007	2008	2009	2010	Januar 2011
Industrijska proizvodnja fizički obim	FBiH	108,6	107,9	88,4	104,2	108,8
	RS	101,4	116,8	119	105	108,8
	BiH	-	-	96,7	101,6	117,5

Izvor: BHAS, FZZS FBiH, RZSR

1.2. Tržište rada BiH

Prosječan broj zaposlenih u BiH u 2010. godini iznosi 681,7² hiljada lica što je za 0,7% manje u odnosu na 2009. godinu. Najveće smanjenje broja zaposlenih lica je u okviru privatnog sektora (1,7%) dok je broj zaposlenih u javnom sektoru uvećan (1,9%) i bitno je determinisao stopu smanjenja broja zaposlenih koja bi inače bila znatno niža. U okviru privatnog sektora u 2010. godini najzapaženije smanjenje broja zaposlenih lica je bilo u oblasti prerađivačke industrije (3,8%), u građevinarstvu (7%) i ugostiteljstvu (7,4%). Prosječan broj nezaposlenih lica u BiH je tokom 2010. godine rastao prosječnom stopom od 3,9% g/g i iznosio 517 hiljada lica. Anketna stopa nezaposlenosti u BiH je u 2010. godini iznosila 27,2% dok je zvanična stopa nezaposlenosti bila mnogo veća (43,1%). Podatak o broju zaposlenih i nezaposlenih lica za januar 2011. godine nije objavljena u periodu izrade Informacije.

Usporena poslovna aktivnost bh. preduzeća je imala za posljedicu minoran rast plata u BiH. Prosječna neto plata u BiH je u 2010. godini iznosila 798 KM i veća je za samo 1% u odnosu na neto platu iz 2009. godine. Niska zarade bh. građana su se direktno negativno odrazile na kupovnu moć a inflacija dodatno poskupila potrošačku korpu. Time su realne neto plate bile manje za 1% u odnosu na 2009. godinu.

S obzirom na otežan način finansiranja penzija prosječna penzija u BiH je iznosila 333 KM i manja je za 1% u odnosu na 2009. godinu. Struktura penzija u oba entiteta je ostala ista. I dalje najveći broj penzija čine starosne penzije, potom porodične te invalidske penzije. Minimalne penzije u entitetima su takođe ostale nepromijenjene u 2010. godini (FBiH 296 KM, RS 160 KM). Prosječna penzija u januaru 2011. godine je iznosila 332 KM i manja je za 0,6% u odnosu na isti mjesec 2010. godine.

¹ Podaci Agencije za statistiku BiH i entitetskih zavoda za statistiku se razlikuju se zbog neusklađenosti metodologija prilikom obračunavanja indeksa industrijske proizvodnje.

² Izvor: Agencija za statistiku BiH, privremeni podatak, Saopštenje/Priloženje.

	Broj zaposlenih lica u BiH	Stopa rasta (g/g)
Ø 2008.	694.416	3,9%
Ø 2009.	686.495	-1,1%
Ø 2010.	681.656	-0,7%
	Broj nezaposlenih lica u BiH	Stopa rasta (g/g)
Ø 2008.	493.344	-6,3%
Ø 2009.	497.562	0,9%
Ø 2010.	516.964	3,9%
	Prosječna neto plata u BiH (KM)	Stopa rasta (g/g)
Ø 2008.	752	16,6%
Ø 2009.	790	5,1%
Ø 2010.	798	1,0%
	Prosječna penzija u BiH (KM)	Stopa rasta (g/g)
Ø 2008.	324	23,2%
Ø 2009.	336	3,7%
Ø 2010.	333	-1,0%
I 2011.	332	-0,6%

2. Javne finansije

2.1. Indirektni porezi u BiH

U mjesecu januaru 2011. godini prikupljeno je 328 miliona KM prihoda od indirektnih poreza, što u poređenju sa stanjem u prethodnoj godini predstavlja pad od 1,9%. U posmatranom vremenskom okviru došlo je do pada prihoda od akciza, putarina i carina. S druge strane rast je zabilježen kod prihoda od poreza na dodatnu vrijednost. Prihodi od akciza bilježe pad od 12,5%, dok su prihodi od carina i putarina pali za 6,6% odnosno 7,5%. Prihodi od PDV-a u posmatranom razdoblju u 2011. godini u odnosu na prethodu godinu bilježe rast od 5,2%.

(u milionima KM za period januar-februar)

Indirektni porezi	2009	2010	Trend
Carine	17	16	-6,6%
Akcize	107	93	-12,5%
PDV	188	198	5,2%
Putarine	23	21	-7,5%
Ukupno	334	328	-1,9%

2.2. Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH

Ukupni prihodi od direktnih poreza u periodu januar-decembar 2010. godine na nivou BiH bilježe rast od 1,4%. Prihodi po ovom osnovu su u FBiH rasli za 3,7%, dok RS bilježi pad prihoda od direktnih poreza od 2% za posmatrano razdoblje. U FBiH je evidentiran rast prihoda od doprinosa za 7,3%, dok je u RS zabilježen rast od 0,7% u okviru ove kategorije. Ukupni prihodi, evidentirani kod entitetskih poreskih uprava, koji pored direktnih poreza i doprinosa, uključuju i ostale takse, kazne i naknade bilježe rast od 6,8 % u FBiH, odnosno 0,1% u RS.

(u milionima KM)

Naziv prihoda	FBiH (januar-december)			RS (januar-december)		
	2009	2010	%	2009	2010	%
Direktni porezi	504,9	523,7	3,7%	347,1	340,3	-2,0%
Porez na platu	258,5	266,2	3,0%	128,2	133,0	3,8%
Porez na dobit	159,9	186,1	16,3%	137,7	120,2	-12,7%
Porezi građana	83,0	68,2	-17,9%	50,7	51,7	2,0%
Ostali porezi	3,4	3,2	-3,5%	30,6	35,4	15,8%
Ostale takse, kazne i naknade	317,2	342,8	8,1%	270,6	272,2	0,6%
Doprinosi	2.395,9	2.570,6	7,3%	1.175,2	1.182,8	0,7%
PIO	1.344,5	1.447,4	7,7%	628,3	631,8	0,6%
Zdravstvo	942,3	1.008,5	7,0%	474,3	476,3	0,4%
Nezaposleni	109,1	114,7	5,1%	24,3	24,3	0,1%
Dječija zaštita	-	-	-	47,2	47,8	1,1%
Zapošljavanje invalida	-	-	-	1,0	2,6	-
Ukupno (direktni porezi + ostale takse, kazne i naknade + doprinosi)	3.217,9	3.437,1	6,8%	1.792,9	1.795,3	0,1%

2.3. Izvršenje budžeta entitetskih Vlada

Budžetski prihodi Federacije BiH na devetomjesečnom nivou u 2010. godine u odnosu na isti period prethodne godine bilježe rast od 8,2%. S druge strane, rashodi za posmatrano razdoblje bilježe rast od 5,8 %. Na drugoj strani, prihodi u budžetu Republike Srpske su za posmatrano razdoblje u 2010. godini za 5,7% viši za 2,2% u odnosu na 2009. godinu. Rashodi istovremeno bilježe rast od 21,4%%.

(u milionima KM za period januar-septembar)

Federacija BiH	2009	2010	%
Prihodi	934,09	1.010,35	8,2%
Porezni prihodi	739,29	865,96	17,1%
Neporezni prihodi	194,81	144,39	-25,9%
Rashodi	1.068,82	1.130,74	5,8%
Plaće i naknade	142,82	127,44	-10,8%
Materijal i usluge	39,45	55,62	41,0%
Tekući transferi	558,06	737,89	32,2%

(u milionima KM za period januar-septembar)

Republika Srpska	2009	2010	%
Prihodi	978,60	1.034,40	5,7%
Porezni prihodi	213,16	182,90	-14,2%
Neporezni prihodi	124,84	130,10	4,2%
Rashodi	1.042,81	1.266,00	21,4%
Plaće i naknade	455,29	458,90	0,8%
Materijal i usluge	66,59	49,90	-25,1%
Subvencije i transferi	431,34	237,20	-45,0%

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

3.1. Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)

Agencija za statistiku BiH u periodu pripreme informacije nije objavila podatak o indeksu potrošačkih cijena za I mjesec 2011. godine zbog usklađivanja podataka sa standardima EUROSTAT-a u domenu cijena. S toga se podaci o cijenama u tabeli odnose na godišnje prosjeke a podaci za januar 2011. će biti prezentirani u slijedećoj informaciji zajedno sa podacima za februar.

CPI - BiH	g/g
Ø 2008.	107,4
Ø 2009.	99,6
Ø 2010.	102,1

3.2 Monetarni agregati³

Kao što se vidi iz donje tabele, novčana masa (M2) je tokom januara 2009. godine ostvarila godišnji rast od samo 1,9%, a krajem januara 2010. godine rast za dva puta veći, odnosno 3,8%. Ako se posmatra i mjesečni rast ovog agregata, primjećuje se da se i na mjesečnom nivou oporavlja.

U milionima KM

Period	Gotovi na izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Ostali depoziti po viđenju kod monetarnih vlasti	Rezervni novac (M0)	Gotovi na izvan banaka	Depoziti po viđenju u domaćoj valuti	Transakcijski novac (M1)	Oročeni i štedni depoziti u domaćoj valuti	Depoziti po viđenju u stranoj valuti	Oročeni i štedni depoziti u stranoj valuti	Kvazi novac (QM)	Monetarni agregati; M2 (M1+QM)
Jan-09	2.384,5	3.125,3	6,3	5.516,1	2.081,4	3.654,1	5.735,5	1.670,7	1.499,9	3.511,9	6.682,5	12.418,0
Jan-10	2.275,5	3.162,3	4,9	5.442,7	2.002,0	3.877,9	5.879,9	1.679,2	1.399,6	3.931,1	7.009,9	12.889,8
Jan-11												
stope rasta g/g u %												
Jan-09	4,0%	-18,2%	-12,5%	-9,9%	1,9%	-5,4%	-2,9%	11,8%	-2,7%	8,2%	6,3%	1,9%
Jan-10	-4,6%	1,2%	-22,2%	-1,3%	-3,8%	6,1%	2,5%	0,5%	-6,7%	11,9%	4,9%	3,8%
Jan-11												
stope rasta m/m u %												
Jan-09	-6,6%	-0,6%	-14,9%	-3,3%	-9,5%	-1,1%	-4,3%	0,4%	-0,8%	1,2%	0,6%	-1,8%
Jan-10	0,3%	-6,3%	-18,3%	-3,6%	-0,4%	0,0%	-0,1%	-0,7%	-2,9%	1,1%	-0,2%	-0,2%
Jan-11												

Izvor: CB BiH

3.3 Prosječna obavezna rezerva⁴

Tokom januara 2009. godine, osnovica za obračun obavezne rezerve bilježi skroman rast, za razliku od 2010. godine kada bilježi smanjenje od 7,8%. U januaru 2010. godine, sve ostale kategorije bilježe rast u odnosu na isti period prethodne godine. Ukupna sredstva za održavanje OR bilježe skroman rast od 1,9% g/g. Ali posmatrano na mjesečnom nivou sve kategorije bilježe pozitivne stope rasta na kraju januara 2010. godine, što nije bilo prisutno u januaru 2009. godine.

U milionima KM

3 Zbog nedostupnosti podataka za januar 2011. godine u vrijeme izrade ove informacije, dati su podaci za januar 2009. i 2010. godine. Podaci za januar će biti naknadno objavljeni u sledećoj Informaciji o kretanju makroekonomskih pokazatelja, za februar 2011.

4 Zbog nedostupnosti podataka za januar 2011. godine u vrijeme izrade ove informacije, dati su podaci za januar 2009. i 2010. godine. Podaci za januar će biti naknadno objavljeni u sledećoj Informaciji, za februar 2011.

Period	Osnovica za obračun obavezne rezerve	Prosječne obavezne rezerve	Prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH	Ukupna sredstva za održavanje obavezne rezerve	Razlika	Prosječna stopa obavezne rezerve	Stopa obavezne rezerve	Stopa naknade na sredstva iznad OR
Jan-09	17.097,5	2.048,8	3.144,5	3.144,5	1.095,7	18,4%	12,0%	1,0%
Jan-10	15.764,6	1.624,0	3.203,2	3.203,2	1.579,2	20,3%	10,3%	0,5%
Jan-11								
stope rasta g/g u %								
Jan-09	2,3%	-31,9%	-18,8%	-18,8%	26,6%			
Jan-10	-7,8%	-20,7%	1,9%	1,9%	44,1%			
Jan-11								
stope rasta m/m u %								
Jan-08	-1,3%	-15,5%	0,6%	0,6%	56,6%			
Jan-09	0,3%	16,7%	7,9%	7,9%	15,9%			
Jan-10								

Izvor: CBBiH

3.4 Devizne rezerve Centralne banke BiH⁵

Tokom januara mjeseca 2009. godine ukupne devizne rezerve su zabilježile godišnje smanjenje od 7,3%, tokom januara mjeseca 2010. godine od 1,9%. Na kraju januara 2011. godine ukupne devizne rezerve bilježe godišnji rast od 5,2%.

U milionima KM

Godina	Zlato	Držanje SDR	Strana valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Bruto devizne rezerve	Neto devizne rezerve	Monetarna pasiva	Neto slobodne rezerve
Jan-09	0,0	0,4	154,8	4.880,3	47,8	1.066,1	6.149,4	6.148,4	5.565,0	583,4
Jan-10	64,1	5,9	105,7	3.042,3	2,2	2.814,6	6.034,7	6.033,8	5.523,5	510,3
Jan-11	60,8	3,2	65,2				6.350,9			
stopa rasta g/g u %										
Jan-09	0,0%	-33,3%	553,2%	-13,3%	-35,7%	17,1%	-7,3%	-7,3%	-10,5%	39,7%
Jan-10	0,0%	1375,0%	-31,7%	-37,7%	-95,4%	164,0%	-1,9%	-1,9%	-0,7%	-12,5%
Jan-11	-5,1%	-45,8%	-38,3%				5,2%			
stopa rasta m/m u %										
Jan-09	0,0%	0,0%	-27,0%	3,2%	-4,2%	-18,3%	-2,3%	-2,3%	-2,8%	2,8%
Jan-10	1,3%	3,5%	-1,6%	-7,8%	0,0%	2,9%	-2,9%	-2,9%	-3,2%	0,9%
Jan-11	-9,1%	0,0%	-36,2%				-1,7%			

Izvor: CBBiH

3.5. Depoziti⁶

U 2010. godini ukupni depoziti iznosili su 12,53 mlrd. KM, što predstavlja povećanje od 2,76% g/g. Kao što je prikazano i u tabeli, u dvanaestom mjesecu došlo je do usporavanja stope rasta depozita. Najveći doprinos rastu ukupnih depozita tijekom 2010. godine dali su depoziti stanovništva. Na kraju godine ovi depoziti iznosili su 6,49 mlrd. KM i veći su u odnosu na kraj 2010. godine za 14,61%. S druge strane, depoziti nefinancijskih poduzeća dali su slab doprinos rastu ukupnih depozita, dok su depoziti opće vlade dali negativan doprinos rastu. Depoziti nefinancijskih poduzeća krajem godine

⁵ Zbog nedostupnosti podataka za januar 2011. godine u vrijeme izrade ove informacije, dati su podaci za januar 2009. i 2010. godine i nepotpuna tabela za januar 2011. godine. Potpuni podaci za januar će biti naknadno objavljeni u sledećoj Informaciji, za februar 2011.

⁶ Budući da u vrijeme izrade Informacije za ožujak 2011. godine, podaci o depozitima i kreditima za siječanj 2011. godine nisu bili dostupni, u Informaciji su dati podaci za 2010. godinu.

iznosili su 3,81 mlrd. KM što predstavlja rast od svega 1,33% na godišnjoj razini. Depoziti opće vlade imaju višegodišnji negativni trend rasta. Na kraju 2010. godine iznosili su 1,6 mlrd. KM i manji su u odnosu na kraj 2009. godine za 20,19%.

u mil. KM

Godina	Mjesec	Ukupni depoziti	Depoziti stanovništva	Depoziti nefinancijskih poduzeća ⁷	Depoziti opće vlade ⁸	Ostali depoziti ⁹
Stanje na kraju perioda						
2010.	01.	12.030	5.725	3.726	1.808	771
2010.	02.	12.024	5.816	3.714	1.731	763
2010.	03.	12.395	5.893	3.845	1.924	733
2010.	04.	12.450	5.979	3.852	1.864	755
2010.	05.	12.551	6.001	3.916	1.869	765
2010.	06.	12.518	6.068	3.816	1.829	805
2010.	07.	12.539	6.100	3.828	1.816	794
2010.	08.	12.796	6.116	4.055	1.813	811
2010.	09.	12.492	6.163	3.825	1.728	776
2010.	10.	12.717	6.222	3.755	1.918	823
2010.	11.	12.799	6.301	3.826	1.839	833
2010.	12.	12.525	6.490	3.814	1.609	611
Stopa rasta g/g						
2010.	01.	0,52%	12,05%	-1,62%	-26,86%	28,55%
2010.	02.	0,97%	12,39%	-1,06%	-27,11%	26,23%
2010.	03.	5,29%	14,38%	2,72%	-15,93%	24,62%
2010.	04.	6,62%	13,95%	5,16%	-13,90%	25,27%
2010.	05.	6,64%	15,13%	6,67%	-16,55%	18,21%
2010.	06.	7,14%	15,41%	3,59%	-13,40%	27,83%
2010.	07.	3,88%	14,59%	3,96%	-25,23%	24,91%
2010.	08.	6,46%	14,06%	5,40%	-16,24%	25,60%
2010.	09.	4,34%	13,79%	0,78%	-17,86%	18,22%
2010.	10.	6,63%	14,65%	-0,12%	-5,15%	14,52%
2010.	11.	7,90%	15,27%	2,25%	-5,22%	16,65%
2010.	12.	2,76%	14,61%	1,33%	-20,19%	116,65%
Prosječna godišnja stopa rasta za dvanaest mjeseci						
2009.		-3,50%	-1,59%	2,01%	-20,76%	35,53%
2010.		4,93%	14,19%	2,42%	-16,97%	19,39%

Izvor: Centralna banka BiH

3.6. Krediti

Kreditna aktivnost tijekom 2010. godine bila je izuzetno slaba u odnosu na prethodne godine. Ukupni krediti plasirani na bh. tržištu iznosili su 14,58 mlrd. KM što je povećanje u odnosu na 2009. godinu za 3,41%. Krediti stanovništvu imali su negativna trend rasta gotovo cijelu 2010. godinu, osim u prosincu, kada ja zabilježen blagi rast na godišnjoj razini, odnosno možemo reći prestanak pada. Na kraju 2010. godine krediti stanovništvu iznosili su 6,32 mlrd. KM i zabilježili su stopu rasta od svega 0,16% g/g. S druge strane, kreditiranje nefinancijskih poduzeća imalo je pozitivan trend u 2010. godini. Krediti nefinancijskim poduzećima na kraju 2010. godine iznosili su 7,73 mlrd. KM i veći su u odnosu na kraj 2009. godine za 5,35%. Krediti dati stanovništvu i nefinancijskim poduzećima čine 96,3% ukupno plasiranih kredita bh. banaka. Krediti dati općoj vladi u 2010. godine bilježe snažan

⁷ Prema CB BiH sektor nefinancijskih poduzeća čine nefinancijska javna poduzeća, nefinancijska privatna poduzeća i udruženja i neprofitne organizacije.

⁸ Sektor opće vlade čine sve razine vlada u BiH.

⁹ U ostalim depozitima su depoziti nebankarskih financijskih institucija i ostali depoziti.

rast, međutim krediti dati ovom sektoru čine svega 3% ukupno datih kredita. Krajem 2010. godine ovi krediti iznosili su 461 mil. KM i zabilježili su stopu rasta od 31,8% g/g.

u mil. KM

Godina	Mjesec	Ukupni krediti	Krediti stanovništvu	Krediti nefinancijskim poduzećima	Krediti općoj vladi	Ostali krediti ¹⁰
Stanje na kraju perioda						
2010.	01.	14.015	6.258	7.330	324	102
2010.	02.	14.090	6.222	7.430	341	97
2010.	03.	14.134	6.218	7.481	350	85
2010.	04.	14.158	6.226	7.494	357	81
2010.	05.	14.228	6.245	7.536	369	79
2010.	06.	14.238	6.287	7.501	373	77
2010.	07.	14.256	6.283	7.486	411	76
2010.	08.	14.248	6.264	7.492	418	74
2010.	09.	14.253	6.283	7.469	427	74
2010.	10.	14.258	6.266	7.472	444	76
2010.	11.	14.367	6.275	7.567	453	72
2010.	12.	14.580	6.315	7.733	461	71
Stopa rasta g/g						
2010.	01.	-3,62%	-6,56%	-1,10%	20,47%	-37,08%
2010.	02.	-3,14%	-6,68%	-0,18%	19,81%	-36,09%
2010.	03.	-2,43%	-6,23%	0,61%	23,34%	-37,43%
2010.	04.	-1,99%	-5,64%	0,95%	19,88%	-35,40%
2010.	05.	-2,17%	-4,89%	1,67%	-17,62%	-33,11%
2010.	06.	-1,79%	-3,68%	1,21%	-16,85%	-30,07%
2010.	07.	-1,00%	-3,24%	1,77%	-8,21%	-26,70%
2010.	08.	0,58%	-3,00%	2,43%	39,45%	-20,78%
2010.	09.	0,66%	-2,28%	2,02%	35,88%	-21,92%
2010.	10.	0,75%	-2,12%	1,84%	38,85%	-18,95%
2010.	11.	1,85%	-1,34%	3,38%	37,24%	-25,18%
2010.	12.	3,41%	0,16%	5,35%	31,80%	-32,12%
Prosječna godišnja stopa rasta za dvanaest mjeseci						
2009.		5,69%	2,62%	7,91%	72,72%	-38,15%
2010.		-0,74%	-3,79%	1,66%	18,67%	-29,57%

Izvor: Centralna banka BiH

3.7. Berze u BiH

Na Sarajevskoj berzi (SASE) u januaru 2011.godine, je zabilježen rast prometa od 4,4% u odnosu na januar 2010. godine, dok poredeći sa prometom u januaru 2009. godine bilježi i dalje pad prometa od 26,6%.

Na Banjalučkoj berzi (BLSE) u januaru 2011. godine, je zabilježen rast prometa od 297,4% (od 8,68 miliona KM ukupnog prometa 2,28 miliona KM se odnosi na javnu ponudu obveznica) u odnosu na januar 2010. godine, dok poredeći sa prometom u januar 2009. godine bilježi rast od 9,8%.

Ukupan promet na obje berze (Sarajevskoj i Banjalučkoj) u januaru 2011. godine bilježi rast od 64,4% poredeći sa vrijednostima u januaru 2010. godini. Poredeći ukupan promet u januaru 2011. godine u odnosu na ukupan promet u januaru 2009. godine bilježi pad od 12,3%.

¹⁰ U ostalim kreditima su krediti nebankarskim finansijskim institucijama i ostali krediti.

Promet (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Jan-2009.	12.119.637	7.911.940	20.031.577
Jan-2010.	8.512.529	2.185.883	10.698.412
Jan-2011.	8.889.751	8.686.284	17.576.035

U isto vrijeme kapitalizacija u mjesecu januaru 2009., 2010. i 2011. godine je iznosila:

Kapitalizacija (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Jan-2009.	7.085.906.575	3.559.222.908	10.645.129.484
Jan-2010.	7.514.614.488	3.695.454.394	11.210.068.882
Jan-2011.	7.737.685.299	3.740.042.437	11.477.727.736

Poredeći vrijednosti kapitalizacije na Sarajevskoj berzi (SASE) u januaru 2011. godine sa vrijednostima u januaru 2010. godine zabilježen je minimalan rast od 3%, dok poredeći sa vrijednostima u januaru 2009. godine zabilježen je rast od 9,2%.

Kapitalizacija na Banjalučkoj berzi (BLSE) u januaru 2011. godine bilježi rast od 1,2% u poređenju sa vrijednosti u januaru 2010. godine, odnosno rast od 5% u odnosu na vrijednosti ostvarene u januaru 2009. godine.

Vrijednost ukupne kapitalizacije na obje berze (SASE i BLSE) u januaru 2011. godine bilježi minimalan rast od 2,4% u odnosu na vrijednosti u januaru 2010. godine odnosno rast od 7,8% u odnosu na vrijednosti u januaru 2009. godine.

4. Vanjski sektor

Tokom januara 2011. godine izvoz iz BiH je iznosio 618 miliona KM i u odnosu na januar prošle godine doživio rast od čak 46,9%. Uvoz BiH za januar 2011. godine iznosio je 951 milion KM i u poređenju sa istim periodom 2010. godine doživio je takođe rast u iznosu od 31,8%. Rezultat izvoza i uvoza BiH je trgovinski deficit koji je za januar ove godine dostigao vrijednost od 332 miliona KM i u poređenju sa januarom prošle godine veći je za 10,6%.

Struktura robne razmjene se ne mjenja ili blago mjenja po godinama tako da su i početkom ove godine najznačajnije uvozne i izvozne stavke: mineralne tvari gdje su najznačajnija nafta i naftni derivati; mašine i aparati; bazni metali; te prehrana dominirali na strani uvoza, dok su najznačajnije izvozne pozicije mineralne tvari gdje spada električna energija; bazni metali gdje kao i kod uvoza dominiraju aluminij, željezo i čelik, te njihovi proizvodi; rezervni dijelovi za autoindustriju; razni gotovi proizvodi kao što su namještaj, odjeća i obuća.

Bosna i Hercegovina je u januaru 2011. godine uvezla 155,8 miliona KM nafte i naftnih derivata, u odnosu na isti period prošle godine, ostvaren je ras uvoza ove vrste proizvoda za 53,4%. Rezultat ovako značajnog rasta uvoza je i rast cijena sirove nafte na svjetskim tržištima.

Drugo mjesto po vrijednosti uvoza zauzimaju mašine, aparati i mehanički uređaji čiji je uvoz u prvom mjesecu 2011. godine iznosio 107,4 miliona KM. U odnosu na isti period prošle godine, uvoz mašina je porastao za 15,6%, dok u ukupnom uvozu učestvuje sa oko 15%.

Značajan udio u strukturi bosanskohercegovačkog uvoza zauzimaju prehrambene prerađevine kojih je januaru 2011. godine uvezeno u iznosu od 85,7 miliona KM, i u odnosu na januar 2010. godine primjetan je rast od 1,9%

Sljedeća značajna uvozna stavka su bazni metali kojih je BiH uvezla u iznosu od 81,3 miliona KM. Od baznih metala najviše su se uvozili željezo i čelik, njihovi proizvodi, te aluminij i proizvodi od aluminija. U odnosu na januar prošle godine uvoz baznih metala je porastao za 35,4%.

Na strani izvoza baznih metala situacija se je značajno bolja i u januaru 2011. godine izvezeno je 164,5 miliona KM ove kategorije proizvoda, u odnosu na januar 2010. godine primjetan je rast izvoza u iznosu od 22,9%.

Značajna kategorija izvoza je električna energija koje je BiH izvezla u iznosu od 73,6 miliona KM. Izvoz električne energije za januar 2011. godine u odnosu na januar prošle godine doživio je

značajan rast od 114,2%. Bitno je spomenuti da BiH u spoljnoj trgovini sa električnom energijom ostvaruje suficit, a pored toga BiH je lider u proizvodnji električne energije u poređenju sa zemljama regiona.

Kategorija raznih proizvoda gdje je uključen namještaj u januaru 2011. godine ostvarila je izvoz od 58,6 miliona KM. U odnosu na isti period prošle godine izvoz namještaja je doživio značaja rast od oko 17,6%. Bitno je spomenuti da industrija proizvodnje namještaja u BiH je u usponu i za očekivati je veći izvoz u narednom periodu, a samim time i korigovanje stope rasta izvoza s obzirom da namještaj ostvaruje značajan udio ukupnog izvoza BiH.

u 000 KM	Januar 2010	Januar 2011	Promjena 2011/2010
IZVOZ	421.040	618.599	46,9%
UVOZ	722.056	951.437	31,8%
TRGOVINSKI DEFICIT	-301.016	-332.838	10,6%

5. Strane direktne investicije

Registirana ukupna strana ulaganja (DSU) u 2010. godini iznose 135,4 miliona KM, što je manje za 71,4% od ulaganja u istom periodu prošle godine dok su u poređenju sa ulaganjima u 2008. godini manja za 76,4%. Ako ne bi uzeli u obzir smanjenja kapitala usljed statusnih i drugih promjena DSU bi iznosila oko 188 miliona KM, što bi u tome slučaju iznosilo smanjenje od 60% u odnosu na isti period prethodne godine.

Ulaganja po kvartalima u 2008. 2009. i 2010. godini iznose:

U milionima KM	K1	K2	K3	K4
2008	86	241	163	87
2009	-6,4	160,8	134,2	184,4
2010	57,9	23,3	6,2	48

Poredeći ulaganje (DSU) od 48 miliona KM u četvrtom kvartalu 2010. godine sa ulaganjem (DSU) od 184,4 miliona KM u istom periodu 2009. godine je manje za 74%, dok poredeći (DSU) ulaganjem od 87 miliona KM u četvrtom kvartalu 2008. godine, procenat smanjenja od 44,8% je nešto manje izražen.

Karakteristika registrovanih direktnih stranih ulaganja u 2010. godini u Bosni i Hercegovini je u njihovom niskom nivou i uglavnom se radi o dokapitalizacijama, povećanju kapitala ranije osnovanih kompanija društava koje čine 54% dok se na osnivanje novih čini oko 46%. Poredeći ove pokazatelje sa stanjem u prvom polugodištu kada DSU u dokapitalizaciju iznosila oko 71% vidljiva je pozitivna promjena promjena u strukturi ulaganja u korist novih projekata u trećem i četvrtom kvartalu 2010. godine. Ako ovi podaci uporede sa stanjem u 2009. gdje se 66,4% ulaganja odnosilo na dokapitalizaciju postojećih, vidljivo je u strukturi FDI (dokapitalizacija postojećih u odnosu na nova¹¹) da i dalje nema značajnijih stranih ulaganja u nove projekte.

¹¹ Greenfield projekti, spajanja i akvizicije